

Innehållsförteckning

<u>INLEDNING</u>	3
<u>1. DET GRÖNA VÄLFÄRDSSAMHÄLLET</u>	5
ETT INKLUDERANDE OCH JÄMSTÄLLT VÄLFÄRDSSAMHÄLLE	6
EN GRÖN EKONOMI	6
FOSSILFRITT 2030	7
<u>2. MIGRATION OCH ETABLERING</u>	8
MIGRATION	9
HÅLLBART MOTTAGANDE	9
ETABLERING	10
<u>3. KVALITET I HÖGRE UTBILDNING</u>	11
RÄTTVIS FÖRDELNING AV UTBILDNINGSRESURSER	12
BRISTANDE INFORMATION VID STUDIEVAL	12
EN HÖGRE UTBILDNING FÖR ALLA	13
<u>4. SOCIALA TRYGGHETSSYSTEM FÖR STUDENTER</u>	14
DEN EKONOMISKA SITUATIONEN UNDER OCH EFTER STUDIETIDEN	15
STUDENTERNAS SJUKFÖRSÄKRING	15
LIVSLÅNGT LÄRANDE	16
<u>5. EN HÅLLBAR HÖGSKOLEPOLITIK</u>	17
STUDENTORGANISERING	17
HÅLLBAR HÖGSKOLA	18
JÄMLIKHET OCH JÄMSTÄLLDHET I HÖGSKOLEVÄRLDEN	19
<u>6. EN FUNGERANDE BOSTADSPOLITIK OCH ETT HÅLLBART SAMHÄLLSBYGGGE</u>	20
EN RÄTTVIS FÖRDELNINGSPOLITIK SOM KÄRNAN I BOSTADSBYGGANDET	21
ÖKAD KONKURRENS I BYGGSEKTORN	21
HÅLLBAR SAMHÄLLSPLANERING	21

Antaget av Gröna studenters riksårsmöte 21 februari 2016 i Malmö.
Reviderat av Gröna studenters riksårsmöte 17 februari 2018 i Stockholm

Inledning

Gröna studenter är Miljöpartiet de grönas studentförbund. Vi är opinionsbildande både gentemot moderpartiet och samhället i stort. Högre utbildning och studenters livssituation är viktiga frågor för oss samtidigt som vi tycker det är viktigt att vara opinionsbildande i andra frågor. Vår nära koppling till akademien ger oss förutsättningar att ha forskningsförankring i våra politiska förslag.

Vår tids stora ödesfråga är klimatfrågan. Vi kommer att hållas ansvariga inför våra barn hur vi agerade. Ett förändrat klimat kommer dramatiskt att förändra livsvillkoren på den här jorden, öka de globala ekonomiska orättvisorna, skapa konflikter och tvinga människor på flykt från sina hem. Ansvaret ligger tungt på ekonomiskt starka länder att leda utvecklingen mot en hållbar framtid.

Den gröna ideologin är vår utgångspunkt för hur samhället ska utvecklas. Där är varje individs frihet av central betydelse men individen har också ett ansvar för att den friheten inte går ut över andra människors frihet eller tänjer på naturens gränser. Vi vill att samhället ska se kunskap som ett egenvärde både för individen och samhället i stort. Vi vill fortsätta att skapa ett öppensinnat och kosmopolitiskt samhälle. Samhället ska visa stor internationell solidaritet och ge människor på flykt en fristad. Vi måste skapa ett samhälle där all typ av diskriminering upphör. Högre utbildning och vuxenutbildning ska inte längre vara en vattendelare i samhället utan en mötesplats för personer med olika bakgrund och erfarenheter.

Gröna studenters politiska arbete utgår ifrån innehållet i Miljöpartiets partiprogram. Utöver Miljöpartiets partiprogram finns vårt eget idéprogram som syftar till att vara vägledande i organisationens politiska påverkansarbete. I idéprogrammet 2016 presenterar vi våra viktigaste förslag och resonemang. Utöver allmänpolitiska resonemang i avsnitten *Det gröna välfärdssamhället* och *Migration och etablering* samt allmän högskolepolitik i *Hållbar högskolepolitik* fokuserar vi på tre frågor: ökad kvalitet i utbildningen i *Kvalitet i högre utbildning*, bostadspolitik och samhällsplanering i *En fungerande bostadspolitik och ett hållbart samhällsbygge*, samt om ett välfärdssystem som även är anpassat för studenter i *Sociala trygghetssystem för studenter*.

1. Det gröna välfärdssamhället

Under endast ett århundrade har Sverige utvecklats från ett fattigt land till ett framstående välfärdssamhälle. Men det blir allt tydligare att gamla samhällslösningar inte är tillräckliga för att möta vår tids utmaningar. Ska välfärdssamhället även i framtiden erbjuda frihet och en hög levnadsstandard krävs hållbarhet i tre dimensioner, där ekologi, ekonomi och social hänsyn inte står mot varandra utan går samman som en del av samma helhet.

Stora eller orättfärdiga sociala skillnader är ohållbara och skadar samhället. Trots detta är den sociala ojämlikheten fortfarande stor. Vi är långt ifrån ett samhälle som behandlar sina medmänniskor jämställt. Kvinnorollen är fortfarande sammankopplad med ett större ansvar för familj och hem. Detta leder till att kvinnor missgynnas på arbetsmarknaden och att många män går miste om värdefull tid med familjen. Det svenska välfärdssamhället sluter sig och hinder upprättas mot dem som vill söka skydd inom landet. Trots en stark solidaritet med människor på flykt så sprids bilden av en motsättning mellan välfärdssamhället och invandring. Det står dock klart att det finns resurser att tillgå i Sverige. Debatten måste bygga på fakta och fokusera på de verkliga utmaningarna, såsom bostadsbristen och den utbredda rasismen.

Ekonomisk hållbarhet är en förutsättning och ett medel för social och ekologisk hållbarhet. En oreglerad marknad har visat sig otillräcklig för att distribuera resurser jämställt och leda om kapitalet till klimatsmarta investeringar som är långsiktigt lönsamma. Vi ser också att tekniken skapar nya möjligheter och utmaningar. Beroende av den ekonomiska politiken kan ökad produktivitet antingen leda till högre arbetslöshet och större miljöpåverkan eller med rätt styrmedel till mer fritid och en hållbar produktion.

Om människan inte tar hänsyn till den ekologiska hållbarheten kommer vi inom endast några årtionden ha orsakat en totalt förändrad livsmiljö på jorden med förödande konsekvenser för mänskligheten, hela ekosystem och otaliga arter. En snabb omställning till hållbara energikällor är på så sätt en förutsättning för välfärdssamhällets fortsatta existens. Vi har lyckats med att sänka de inhemska utsläppen men under samma period har de totala utsläppen enligt Naturvårdsverket ökat med cirka 15 procent till följd av konsumtion från utlandet i första hand av flygresor, kött och konsumtionsvaror. En snabb omställning krävs om vi inte ska överstiga 1,5 graders temperaturökning globalt bortom vilken FN:s klimatmöte 2015 och forskningspanelen IPCC menar att vi kommer

uppleva katastrofala konsekvenser.

Ett inkluderande och jämställt välfärdssamhälle

Det gröna välfärdssamhället är en gemenskap som värnar om varje enskild individs frihet och lika värde. Strukturella hinder eller nationsgränser ska inte stå i vägen för att individen på lika villkor ska få ingå i den gemenskapen. Vi har ett ansvar att efter bästa förmåga hålla våra gränser öppna och erbjuda skydd till våra medmänniskor.

Gröna Studenter verkar för att:

- Ekonomiskt bistånd ska ges utan krav att delta i arbetsförmedlingens arbetsmarknadsåtgärder.
- Föräldraförsäkringen ska individualiseras.
- För att öppna upp boendeplatser till flyktingar ska det vara möjligt att placera flyktingar hos privatpersoner som vill detta till en ersättningsnivå som baserar sig på den bostad och service som flyktingen får tillgång till.

En grön ekonomi

En hållbar ekonomi bygger på ett mindre och mer effektivt nyttjande av våra gemensamma resurser. Det uppnår vi genom att ekonomin blir ett slutet kretslopp där förbrukade resurser återförs och återanvänds i en cirkulär ekonomi. Vi behöver rita om ekonomin där konsumtion av ändliga resurser byts ut mot konsumtion av tjänster. Hållbar ekonomisk utveckling bygger också på att ekonomiska resurser växlas från att subventionera miljöförstöring till att finansiera hållbara lösningar.

Gröna Studenter verkar för att:

- Skatten på fossila bränslen ska gradvis justeras upp och intäkterna ska gå till att främja hållbara alternativ. Landsbygden ska kompenseras för de merkostnader som uppstår där.
- Rot- och rutavdragen ska reformeras till gröna styrmedel och användas för att stimulera miljövänliga investeringar och konsumtion.
- Sex timmars arbetsdag ska vara normen. Företag som sänker normalarbetstiden ska därför premieras med lägre arbetsgivaravgifter.
- Alla samhällsbetalda resor med fossila drivmedel ska klimatkompenseras genom klimatavgifter som används för att minska offentlig sektors klimatavtryck.

Fossilfritt 2030

Sveriges främsta möjlighet att bidra till att vi globalt håller medeltemperaturen under 1,5 grader är genom att vara en föregångare och leda vägen i klimatomställningen. Målsättningen borde därför vara att Sverige redan 2030 är ett fossilfritt välfärdssamhälle. För att nå den målsättningen behövs en stark politik för att främja miljöteknik, fossilfria transporter och hållbar konsumtion.

Gröna Studenter verkar för att:

- Fossilfritt företagande ska främjas genom omplacering av AP-fonder samt statliga och kommunala tillgångar till fossilfria verksamheter och företag.
- En nationell målsättning ska antas om att inrikesflyget kraftigt ska minska till 2030 med målet att ersätta det med ett utbyggt och upprustat tågnät med moderna snabbtåg.
- En generell momshöjning på konsumtion ska genomföras och momsen för klimatsmarta tjänster och produkter ska sänkas.
- Försäljning av fossila drivmedel ska förbjudas till 2030 för vägtransporter, genom att införa en kvotplikt för förnyelsebara drivmedel som gradvis justeras upp för att 2030 ligga på 100 %. De förnyelsebara resurserna ska utvinnas på ett hållbart sätt som respekterar de planetära gränserna, med hänsyn till ekosystem och biologisk mångfald såväl som klimat.

2. Migration och etablering

Gröna Studenter tror på en framtid utan gränser, där människor är fria att röra sig och bo var de vill. Människor i nöd ska kunna söka asyl utan fara för sitt liv och få sin sak prövad rättssäkert. Det är vår uppfattning att politiken kan och måste bereda plats för många människor att söka sig till och etablera sig i Sverige och Europa.

Flera miljoner människor befinner sig på flykt antingen inom eller utom sitt ursprungsland. Människor som flyr utom sitt medborgarland för att överleva har en konventions- eller fördragsgrundad rätt till skydd. Men ett skydd på pappret är inte nödvändigtvis ett reellt sådant. Människor som vill söka asyl inom Europa möts av taggtråd, gränspatruller och medelhavets stormar. Istället för allt högre murar och utestängande avtal med grannländer behöver EU ett gemensamt asylsystem som fördelar ansvaret mellan länder och som skapar lagliga vägar till mottagande land. Förverkligandet av en rättighet ska inte kräva livet som insats.

Sverige kan med enkelhet hjälpa fler människor på flykt, men måste också öka kapaciteten för ett hållbart mottagande. Ett ökat mottagande förutsätter solidaritet och jämn spridning av mottagandet mellan kommuner. De kommuner som tar störst ansvar ska premieras. Ett långsiktigt mottagande kräver att berörda välfärdssystem stärks. Skola och högre utbildning spelar centrala roller, och behöver tillföras resurser för att möta de ökade behoven och motverka en framtida segregation. Ett bärkraftigt mottagande måste kunna hantera att antalet människor som söker skydd kan variera kraftigt. Därför behöver lagstiftningen vara flexibel. Civilsamhället har visat på en stor förmåga och villighet att bistå med mottagandet av människor på flykt vid extrema händelser. Det offentliga bör välkomna människors engagemang och bistå med att samordna insatser när många människor samtidigt söker skydd.

Människor som kommer till Sverige ska ges goda förutsättningar att bygga ett liv här och bli delaktiga i det svenska samhället. Fler vägar in på arbetsmarknaden, kraftiga åtgärder mot bostadsbristen och bättre möjligheter att få utbildning validerad behövs. Det öppna och inkluderande samhället ska värnas. Människor som tar sig hit ska känna sig trygga i att de kan delta i samhället utan att behöva överge sin identitet. Civilsamhället erbjuder sociala sammanhang där migranter kan möta andra personer, lära mer om Sverige och få en första fot in i det svenska samhället. Tidiga insatser är viktiga. Korta handläggningstider, möjlighet att lära sig svenska från start och tillgång till professionell hjälp mot psykiska trauman hjälper människor att så snabbt som möjligt kunna börja bygga sina liv i

Sverige och på olika sätt bidra till det svenska samhället.

Migration

Ingen människa är illegal. EU kan möta framtidens migration på ett hållbart och humant sätt. För att göra detta behöver EU gemensamt skapa ett humant och rättssäkert system för asylansökan och mottagande av flyktingar i ursprungslandet, i närliggande länder och vid unionens gränser. Människors rätt att söka asyl ska inte hindras av ID- kontroller eller transportöransvar. Asylrätten bör omfatta möjligheten att erhålla det permanenta uppehållstillståndet, att kunna återförenas med sin familj, samt att barnets bästa står i första rummet.

Gröna Studenter verkar för att:

- Ett gemensamt, humant och rättssäkert flyktingsystem ska införas på EU-nivå med kvoter för varje land och en tydlig omfördelning, med möjlighet till asylansökan vid unionens gränser och ambassader.
- Slopa transportöransvaret och avskaffa ID-kontroller till Sverige.
- Flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande ska beviljas permanent uppehållstillstånd och rätt till återförening med sina familjer.

Hållbart mottagande

Möjligheten att ta emot flyktingar och andra migranter handlar om prioriteringar, inte om absoluta gränser i kapacitet. Politiken måste främja civilsamhällets engagemang och ge medborgare möjlighet att bidra till en mer medmänsklig värld. Det behövs flexibla regelverk som underlättar snabba insatser i tider när fler människor söker skydd samt mer resurser till kommuner för att ta emot skyddsbehövande.

Gröna Studenter verkar för att:

- Vid krissituationer ska kommuner ansvara för samordning och samarbete mellan ideella krafter och myndigheter.
- En särskild lagstiftning ska utvecklas som kan aktiveras med syfte att öka kapaciteten när fler människor behöver skydd.
- Statens ersättning till kommuner för mottagande av skyddsbehövande ska höjas, för att uppmuntra kommuner att ta emot fler migranter.

Etablering

Etablering handlar om människors möjlighet att komma in i och bli delaktiga i

samhället. För att skapa goda förutsättningar för etablering behöver civilsamhälle, näringsliv och alla politiska nivåer involveras. Arbete, utbildning och validering av utbildning är nyckelfaktorer. En god och tidig introduktion till Sverige stärker migranternas möjligheter att bli delaktiga i samhället. Många asylsökande bär på psykiska trauman. Professionell hjälp är en investering i deras välbefinnande och möjligheter att bidra till samhället.

Gröna Studenter verkar för att:

- Alla som söker asyl i Sverige ska ha rätt till undervisning i svenska från den dag de anländer till Sverige.
- Redan vid asylprocessens början ska psykologiskt stöd erbjudas till alla asylsökande.
- Arbetsförmedlingen ska ges ett tydligare uppdrag och särskilda resurser för samverkan med civilsamhället.

3. Kvalitet i högre utbildning

Gröna studenters kunskapssyn utgår från förståelse, kreativitet och lust att lära. Vi anser att kunskap har ett värde för individens utveckling samt fyller en viktig funktion i ett välfungerande samhälle. Alla studenter som blivit antagna till en högskoleutbildning ska garanteras en hög kvalitet i utbildningen men även förutsättningar att slutföra sina studier. Det har vi inte uppnått och kvaliteten i högre utbildning har försämrats under de senaste åren. Högskoleutbildningar som håller hög kvalitet är avgörande för att studenter ska få förutsättningar att efter avslutad utbildning bedriva högkvalitativ och innovativ forskning, lättare kunna etablera sig på arbetsmarknaden och få allmänbildande kunskap som bygger Sverige som en kunskapsnation i framkant.

En av de avgörande faktorerna för en hög kvalitet är hur mycket resurser utbildningen tilldelas. Högskolevärlden styrs av ett förlegat resurstilldelningssystem som har urholkats ekonomiskt under en längre tid. Studenter får ofta mindre än nio timmars lärarledd undervisning i veckan, vilket 1992 ansågs vara lägstanivån för högre utbildning enligt en statlig utredning. En bidragande orsak till att en tredjedel av heltidsstudenterna enligt Högskoleverket studerar mindre än 40 timmar i veckan är utbildningarnas ofta bristande andel lärarledd undervisning.

Programutbildningar behöver generellt en arbetslivsanknytning för att ge studenten en god förståelse för vad det framtida yrket kan innebära. Studenter bör ges tydligare information om hur arbetsmarknaden och framtidsmöjligheterna ser ut efter examen. Studenter bör själva kunna avgöra om utbildningen är rätt val baserat på fakta om utbildningens upplägg och framtidsutsikter.

Studenternas inflytande över utbildningarna är en viktig källa till information och ett sätt för högskolor att ständigt förbättra sina utbildningar. Studenternas deltagande i utbildningarna påverkar även utbildningarnas kvalitet eftersom människor med olika bakgrund kan stärka lärandemiljön och sprida insikter och erfarenheter. Högskolevärlden är idag segregerad eftersom ungdomar från studievana hem generellt har bättre förutsättningar att ta del av högre utbildning.

Att möta nya perspektiv, idéer och teorier som studenter inte hade fått tillgång till annars kan uppnås genom internationalisering. Sedan studieavgifter infördes för utomeuropeiska studenter har antalet sådana studenter minskat. Det har

inneburit att studenter går miste om viktiga kunskapsutbyten, vilket sänker kvaliteten i den högre utbildningen. Därtill har regeringen en exkluderande internationaliseringsstrategi och det saknas långsiktighet vad gäller att tillvarata internationella studenters perspektiv och idéer.

Rättvis fördelning av utbildningsresurser

Resurstilldelningssystemet är föråldrat och urholkat. Många högskolelärare saknar en högskolepedagogisk utbildning då det inte är ett krav. Kvalitet i högre utbildning utvärderas för närvarande baserat på vad studenterna har presterat. De undervisande lärarna bör kunna förmedla sin kunskap anpassat till studenternas förutsättningar.

Gröna Studenter verkar för att:

- Skapa ett resursfördelningssystem där utbildningarnas ersättningsbelopp baseras på studenternas utbildningsrelaterade behov istället för genomströmning, med syfte att upprätthålla hög kvalitet.
- Ge alla studenter inom grundutbildningarnas standardkurser minst tio timmar lärarledd undervisning i veckan och stärk de utbildningar som idag får minst resurser.
- Skapa möjligheter och incitament för att universitets- och högskolelärare ska genomgå pedagogisk utbildning så att undervisningen förbättras.

Bristande information vid studieval

Bristande information om utbildningars innehåll är en bidragande orsak till avbrutna studier bland två tredjedelar av avhoppande studenter enligt Högskoleverket. För att skapa en kvalitativ utbildning krävs information om utbildningarna och dess stödfunktioner. Blivande studenter ska kunna ta välinformerade studiebeslut, där de vet hur arbetsmarknaden inom området ser ut.

Gröna Studenter verkar för att:

- Kräva att alla program och kurser har lättillgänglig information om hur utbildningen är upplagd i ungefärligt antal lärarledda timmar, vad den innehåller för typ av examination samt vilka krav som ställs på studenten.
- Information ska finnas lättillgänglig om alla program och kurser samt vilka stödfunktioner som finns för att studenterna ska klara sina studier.
- Alla programutbildningar ska ha arbetsmarknadsprognoser lättillgängliga

för att studenterna ska veta hur arbetsmarknaden inom området ser ut.

En högre utbildning för alla

Utbildningar med en mångfald av studenter sett till ålder, kön, härkomst och socioekonomisk status skapar lärorika studiemiljöer som möjliggör kunskapsutbyten och utökat perspektivtagande. Snedrekryteringen av studenter måste motarbetas och studenter ska rekryteras på fler sätt än genom gymnasieämässor.

Gröna Studenter verkar för att:

- Rekryteringen till högre utbildning ska breddas genom mer långtgående samarbeten med gymnasieskolor som har låg övergång till högre utbildning och att riktad studentambassadörsverksamhet införs.
- Kursutvärderingar ska användas för ett systematiskt förbättringsarbete som inte bara sträcker sig över kursansvarig lärare utan även över programutbildningar och fakultet för att utbildningarna kontinuerligt ska förbättras.
- Återinföra avgiftsfri utbildning för alla internationella studenter och skapa långsiktiga strategier för att tillvarata internationella studenters perspektiv, idéer och kunskap.

4. Sociala trygghetssystem för studenter

Trygghetssystemen i Sverige är föråldrade. Våra gemensamma försäkringar är uppbyggda med utgångspunkt i löntagarens behov och villkor vilket gör försäkringarna missanpassade för stora grupper i samhället. Nyanlända svenskar, arbetslösa och studenter kan inte räkna med samma stöd från samhällets sida som den som lönearbetar. Studenter har länge kämpat för ökad trygghet vid sjukdom och arbetslöshet utan att se någon förändring.

Den student som idag behöver avbryta sina studier till följd av sjukdom möter en djungel av regler att orientera sig genom. Studenter saknar rätt att vara deltidssjukskrivna och tröskeln är därmed hög för att börja studera igen efter ett avbrott på grund av sjukdom. Karenstiden för studenter är en månad lång medan löntagarens karenstid endast är en dag. Under sommaruppehållet förväntas studenter söka arbete även när studenten ifråga är sjukskriven från sina studier. Efter avslutade studier behöver många studenter fokusera på att söka jobb. Idag saknas ett system där studenter har en trygg och tidsbegränsad försäkring vid arbetslöshet efter avslutad examen.

Idag finns en felaktig bild av att studenter kommer direkt från gymnasiet, väntar med att skaffa barn och hittar ett arbete direkt efter examen. Så ser inte verkligheten ut. Enligt en rapport från Högskoleverket är en tredjedel av alla studenter mellan 26 och 40 år och en femtedel av alla studenter har barn. Studenter som får barn under sin studietid och föräldrar som väljer att satsa på utbildning möter en tuff ekonomisk situation eftersom dagens föräldrapenning inte är anpassad för studerande.

Studenter som väljer att inte ta studiemedel under sin studietid kan med dagens system stå helt utan försäkring vid sjukdom eller arbetslöshet. Stödet från försäkringskassan i det nuvarande systemet är kopplat till uttag av studiemedel. En student som valt att inte ta studiemedel och som blir sjuk, arbetslös eller blir förälder får därmed svårt att trygga sin försörjning.

Den ekonomiska situationen under och efter studietiden

Regelverken kring uttag och återbetalning av studiemedel är föråldrade och illa anpassade efter studenters individuella behov. Samtidigt som flexibiliteten

måste öka för uttag av studiemedel behöver studenter en utökad trygghet vid arbetslöshet direkt efter studier för att kunna fokusera på att komma in på arbetsmarknaden utan att behöva oroa sig över ekonomin.

Gröna Studenter verkar för att:

- Bidragsdelen av studiemedlet ska öka och studenter ska ha rätt att utforma sin återbetalningsplan av studielånet i samråd med CSN.
- Flexibiliteten ska öka för uttag av studiemedel, det ska vara möjligt att ta ut en längre ersättning för längre tids studier eller högre ersättning för kortare tidsstudier.
- En arbetslöshetsförsäkring för studenter ska införas.
- Att det ska räcka med folkbokföring i Sverige för att få studiemedel.

En socialt hållbar högskola

Idag ser vi en ökande trend där högskoleutbildning inte längre ses som meriterande, utan ett grundläggande krav. Det resulterar i en större press på studenter att urskilja sig från kurskamrater och andra personer i samhället. Högskolor och universitet bör därmed vidta proaktiva åtgärder för att bromsa den stigande psykiska ohälsan orsakad av stress. Gröna Studenter vill att studenter vid Sveriges universitet och högskolor får det stöd de vill och behöver. Tyvärr så är det långt ifrån sanning och vi ser hur behovet ökar allt mer. Personer som är i behov av extra stöd i form av anteckningshjälp, studieteknik eller psykisk ohälsa får idag möta ett utbildningsväsen med bristande resurser och oförmågan att hjälpa till i den utsträckning det skulle behövas.

Gröna Studenter verkar för att:

- Högskolor och universitet ska ha huvudansvar för sjukskrivna studenter.
- Karenstiden för studenter ska vara lika lång som för lönearbetare.
- Varje utbildning ska ha minst 15 lärarledda timmar i snitt i veckan.

Livslångt lärande

I takt med att samhället utvecklas måste det bli lättare att gå mellan arbete och studier, även som vuxen. Genom att skapa bättre förutsättningar för vuxna studenter möjliggör vi för livslångt lärande och lägger grunden för en mer flexibel arbetsmarknad.

Gröna Studenter verkar för att:

- Studiemedel ska kunna tas ut fram till det året en person går i pension.
- Frieloppet ska höjas för hur mycket en student får tjäna och samtidigt vara berättigad till studiemedel.
- Föräldrapenningen ska höjas för studenter som saknar tidigare arbetsinkomst och som har barn.
- Frieloppet ska endast räknas på inkomster från de månader som studenten får CSN.

5. En hållbar högskolepolitik

Studenter som organiserar sig kan åstadkomma och påverka mycket, särskilt när det gäller lokal påverkan på det egna universitetet eller högskolan. Sedan kårobligatoriet avskaffades har det pågått en nedåtgående trend för antalet medlemmar i Sveriges studentkårer. Men fortfarande har studentkårer landet runt till uppgift att representera och stödja samtliga studenter trots sinande resurser. Studentkårerna fyller en viktig uppgift i att granska och kritisera högskolornas arbete och se till att lagstiftningen följs.

Studentkårsverksamhet och studentorganisering är också plattformar för att dela kunskap och perspektiv från olika discipliner. På få andra platser i samhället finns en så stor mångfald av kunskap som på våra universitet och högskolor. Det är kunskap som behövs för bygget av socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbara samhällen. Detta ger oss ett ansvar att påverka i de kanaler där vi kan.

Forskning och utbildning har en avgörande roll i bygget av ett hållbart samhälle. Enligt 1 kap. 5 § i högskolelagen har högskolorna till uppgift att främja en hållbar utveckling socialt, miljömässigt och ekonomiskt för såväl nuvarande som kommande generationer. För att vi ska kunna ställa om samhället i en hållbar inriktning krävs ett arbete på samtliga nivåer. Då krävs att en integrering av hållbarhetsaspekter sker i samtliga ämnen på högskolan samt att lärosäten aktivt arbetar med att minska sina egna ekologiska fotavtryck.

För hållbarhet krävs också ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. Här har vi fortfarande långt att gå för att motverka problem med sexism, rasism och diskriminering på våra lärosäten. Exkluderande normer och praktiker gör att alla inte får samma chans att ta del av och fullfölja en högre utbildning.

Studentorganisering

För att studenter ska ges makt till påverkan på sina lärosäten och känna sig inkluderade i utbildningen och studentlivet behövs det vid varje högskola eller universitet finnas en studentkår som har resurser att representera samtliga studenter. Studentlivet kan förknippas med hög stressnivå och ohälsosam alkoholkultur men även med sociala relationer och god hälsa. För ett hållbart studentliv bör studentkårer arbeta med normbrytande engagemang för att främja ett inkluderande klimat och motverka exkluderande strukturer som sexism, rasism och alkoholnormen.

Gröna Studenter verkar för att:

- Studentkårer ska garanteras en stabil och oberoende finansiering för att kunna representera och engagera samtliga studenter samt granska lärosätena.
- Utbildningar ska utvecklas i samråd med studenter och att det ska finnas tydliga beslutsgångar för att garantera studenters inflytande.
- Både studentkårer och lärosäten ska ta ansvar för att studentlivet i sin helhet är inkluderande och normbrytande för att bland annat motverka alkoholnormen.

Hållbar högskola

Forskning och utbildning ska ge samhället ett tryggt och stabilt flöde av kunskap. För att uppnå det bör det finnas ett hållbarhetsperspektiv i utbildningen. För att synliggöra de brister som finns är det viktigt att dessa redovisas. Dessutom är det viktigt att lärosätena aktivt minskar sin egen påverkan på miljön. Statliga myndigheter ska enligt miljöledningsförordningen införa och utveckla ett miljöledningssystem, vilket lärosätena idag brister med.

Gröna Studenter ska verka för att:

- Samtliga lärosäten ska införa hållbarhetsredovisning och att universitetskanslerämbetet aktivt ska granska högskolorna i deras hållbarhetsarbete.
- Samtliga lärosäten ska aktivt divestera från miljöskadlig verksamhet och till fullo fullfölja naturvårdsverkets miljöledningssystem för statliga myndigheter.
- Samtliga lärosäten ska ta fram en strategi för att underlätta kollektivtrafik och cykelpendling till lärosätena samt för att flygresor inom tjänsten ska minimeras.

Jämlikhet och jämställdhet i högskolevärlden

Det sker idag en snedrekrytering till den högre utbildningen. I denna finns en jämlikhetsproblematik i att vissa utbildningar främst attraherar en viss könskategori eller personer med en viss bakgrund. Rekryteringen bör därför i större mån anpassas med riktade åtgärder för att attrahera underrepresenterade grupper. Det finns även brister i hur lärosätena arbetar med att motverka diskriminering, exkludering och ohälsa. Ojämligheten tar sig

bland annat uttryck genom en särskilt utbredd psykisk ohälsa bland kvinnliga studenter. Därtill är det i nuläget svårt för personer med utomeuropeisk utbildning att validera och komplettera utländsk yrkeslegitimation och examina, vilket innebär personliga förluster och försvårar integrationen.

Gröna Studenter ska verka för att:

- Riktade åtgärder ska införas för att uppnå en breddad rekrytering, särskilt genom användandet av alternativa urval.
- Högskolorna ska ha bindande antidiskrimineringsplaner och ska kunna genomföra sanktioner mot enskilda institutioner om de bryter mot högskolans jämlikhets- och jämställdhetsplaner.
- Åtgärder ska vidtas för att det ska bli enklare att validera och komplettera utländska betyg och yrkeslegitimationer.

6. En fungerande bostadspolitik och ett hållbart samhällsbygge

Bostadsbristen är en nationell kris där mer än hälften av landets kommuner rapporterar bostadsbrist och 80 procent av befolkningen bor i en kommun med brist på bostäder enligt Boverket (hösten 2015).

De som drabbas hårdast av bostadsbristen är resurssvaga grupper som unga, nyanlända och studenter. Detta eftersom de ofta saknar kötid, kapital och har låga inkomster. Bristen på kötid utestänger dem från förstahandsmarknaden av hyresrätter, bristen på kapital hindrar dem från att köpa en egen bostad och de låga inkomsterna hindrar dem från att ha råd med dyra nybyggda hyresrätter. I grunden är det ett problem med efterfrågan då få vill bygga för de som inte har råd att betala. Det enda alternativet för resurssvaga grupperna blir att söka sig till den dyra, avreglerade och otrygga andrahandsmarknaden. Samtidigt får de som äger sina bostäder, och inte drabbas av bostadsbristen, statliga subventioner till ett värde motsvarande försvarsmaktens budget varje år.

I Sverige dominerar ett fåtal bolag både bygg- och byggmaterialektorn. Den bristande konkurrensen drar upp byggpriserna. Därtill finns det överklagandeprocesser av byggprojekt som slår orättvist mot de som inte har bostad. De som saknar bostad har svårt att överklaga bristen på bostäder medan de som redan har bostad kan överklaga byggandet av nya bostäder. Långa överklagandeprocesser fördyrar också byggandet och försämrar konkurrensen då enbart de stora etablerade aktörerna har nog med kapital för att klara sådana processer.

Bortsett från ett par få prestigeprojekt är svenska beslutsfattare fast i ett föråldrat tänkande om att bygga glesa, funktionsuppdelade och bilberoende samhällen. Detta skapar samhällen med livsmiljöer av bristande kvalitet, med segregation och oförmåga att bromsa och klara av framtidens klimatförändringar. För ett hållbart samhällsbygge måste nya och gamla bostäders miljöpåverkan minska, både sett till byggmaterial och energiåtgång.

En ekonomiskt hållbar bostadsmarknad

Ska fler bostäder göras tillgängliga för resurssvaga grupper krävs en ekonomiskt hållbar bostadsmarknad. Bostadssektorn behöver en omfattande ekonomisk reform där resurser prioriteras till de med störst behov så att de kan efterfråga

nyproducerade lägenheter samtidigt som bruksvärdesprincipen (hyresregleringen) gör att hyrorna inte skenar iväg. Skattetrycket på hyresrätter ska inte vara högre än på bostadsrätter.

Gröna Studenter verkar för att:

- Bostadsbidraget ska höjas och reformeras så att det kan sökas av inneboende samt för studenter endast baseras på inkomster under terminer.
- Räntheavdraget ska fasas ut och fastighetsskatten återinföras.
- Den orättvisa skattebalansen mellan hyresrätter och ägande- och bostadsrätter ska tas bort.

Ökad konkurrens i byggsektorn

Den bristande konkurrensen som råder på den svenska bygg- och byggmaterialsmarknaden måste upphöra. De långa och oförutsägbara överklagandeprocesserna behöver kortas ned eftersom de är orättvisa och drabbar de som står utan bostad.

Gröna Studenter verkar för att:

- Statliga garantier ska införas för byggherrar som använder sig av mindre byggbolag.
- En statlig kriskommission ska tillsättas med syfte att både syna den svenska bygg- och byggmaterialektorn och ge förslag till hur den bättre kan konkurrensutsättas.

Hållbart bostadsbyggande

Sveriges städer måste byggas på ett sätt som är både ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart. Bostadsbyggandet ska motverka segregation samtidigt som den negativa miljöpåverkan ska minska.

Gröna Studenter verkar för att:

- Anslagen till stadsmiljöavtalen ska öka och även kunna ges till byggprojekt som minskar resbehoven.
- Avskaffa de lydelse som tvingar fram de kommunala p-normerna och ersätta dessa med möjligheten för kommunerna att ha en maxbegränsning för antal p-platser.
- Möjliggöra för snabbhandläggning av tillfälliga nödbostäder samt ta bort

rätten för sakägare att överklaga dessa.

- Minst hälften av flerbostadshusen som byggs 2025 ska vara i trästomme och att det införs minimikrav på byggnaders miljöbelastning som utgår från ett livscykelperspektiv.
- Sverige ska följa Frankrikes exempel och införa en lag om att alla nya kommersiella byggnader ska ha grönt tak och/eller solceller.